

VIDEO ve EĞİTİM

Doç. Dr. Mahmut TEZCAN*

Genellikle yurt dışında çalışan işçilerimiz aracılığı ile ülkemize giren video, giderek yaygınlaşmaktadır. Video'ya «Görüntülü teyp» de diyebiliriz. Televizyondan farkı, istenilen türde yayınların, istenilen anda izlenebilmesidir. Ayrıca, resim dondurma, hızlı, yavaş ve geri oynatma özellikleri de vardır. Özellikle eğlence aracı olarak kullanılan video, eğitimde de yararlanılabilecek çok güçlü bir araçtır. Esasen kitle iletişim araçları, gelişmekte olan ülkelerde eğitim aracı olarak da kullanılmaktadır. Video, hem örgün, hem de yaygın eğitimde kullanılabilir. Örgün eğitimde videodan ya doğrudan, ya da yardımcı olarak yararlanır. Yani ya öğretmenin yerini alır, ya da öğretmenin öğretimini destekleyen pekiştiren ona yardımcı bir işleve sahip olarak kullanılabilir. Video da TV gibi görsel işitsel bir araç olduğu için etkin bir araçtır ve ondan olumlu sonuçlar alınabilmektedir.

Yaygın eğitimde ise, gerek okul eğitimlerini tamamlayamamış kişilerin eğitimini, gerekse sürekli bir öğrenme süreci olan genel eğitimden kişileri yararlandırmayı, eğitmeyi kapsar.

Örneğin bir yabancı dil öğrenmek isteyen bir kişi, bu tür içeriği olan bir kasetle istediği eğitimi sağlayabilir. Ayrıca Açık Öğretimdeki gibi mesleksi ve teknik eğitim, yükseköğretim gibi amaçlarla da kullanıldıklarını görmekteyiz.

Bugün ülkemizde pahalı olduğu için çok yaygınlaşmış değildir. Yaklaşık olarak 600 000 video cihazı olduğu belirtilmektedir. Bu sayının bu yılın sonunda 1 milyonu aşacağı tahmin edilmektedir.

Bazı eğlence yerlerinde salt eğlence amacıyla kullanılmaktadır. Oysaki gelişmiş ülkeler, videoyu çok çeşitli amaçlar için kullanmaktadırlar. Örneğin öğrenmek, bildiklerini geliştirmek, çeşitli elektronik oyunlar oynayarak zekâ egzersizi yapmak gibi eğitsel amaçlarla kullanılmaktadırlar. Eski bir bakanın anılarını izliyorlar, böylece uluslararası ve siyasal konularda bilgi sahibi oluyorlar, videoda satranç oynayarak zihinsel gelişmelerini sağlıyor, hatta hanımlar örgü örmek gibi bazı el becerilerini bile video ile öğrenebiliyorlar. Teknolojideki son gelişmeleri ince ayrıntılarıyla görebiliyorlar, sporcular, video sayesinde rakiplerinin özelliklerini öğrenebiliyorlar.

*Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi

Ülkemizde üniversiteye giriş sınavına hazırlanmak için videodan yararlanmak yoluna gidilmiştir. Bir şirket, toplam 210 saat süren 70 kasetle uygulamaya başlamıştır. Fakat üyelik için 35.000 TL, gibi bir ücret gerekmektedir. Kasetler, matematik, fizik, kimya, biyolojci, Türkçe, sosyal bilimler ve genel yetenek konularında seçme sınavlarındaki ağırlıklarına uygun sayıda hazırlanmakta, dönüşümlü olarak her kaset öğrencide 48 saat durmaktadır. Eğitim süresi 140 gün olarak planlanmış. Dershanelerin ulaşamadığı yerlerde bu tür uygulamaların yararı açıktır. Video ile aynı şirket kolej giriş sınavlarına, tıp fakültesi öğrencilerine ve işçi eğitimine de program hazırlamayı düşünmektedir.

Kamu kuruluşlarının da tüm okullara bu tür araçların sağlanması ve eğitim bantları hazırlaması bakımından çok önemli sorumlulukları olması gerekir. Bunun yanında eğitim vakıflarının, özel kişilerin, gönüllü kuruluşların videonun eğitimde kullanılması açısından çaba sarfetmeleri, ülkemiz açısından çok yararlı bir husus olacaktır.

Bazı merkezler, video aracılığı ile öğrencilere destek hizmeti verebilirler. Yapılacak bazı anlaşmalarla ve yukarıda belirttiğimiz kurumların katkısıyla tüm eğitim programlarına video yoluyla destek sağlanması yoluna gidilebilir. Özellikle açık öğretim kurumları bu tür araçları bulundurmalarıdır. Örneğin şu anda dünyadaki açık öğretim kurumlarının hepsinde video kullanılmaktadır. Eğitilenler, bantları, bazen toplu yerlerde çok az bir ücret karşılığında izleyebilirler, bazen de bantları kiralayabilmelidir. Video eğitim ekonomisi açısından da katkısı olabilecek bir araçtır. Örneğin video eğitim bantları oluşturacak olan kuruluşlara yeni atılım alanları çıkarılacaktır. Ayrıca videonun eğitim harcamalarını azaltmak gibi bir başka ekonomik katkısı da söz konusudur. Kuşkusuz bu alanlar için eğitimcilerden geniş ölçüde yararlanılacağı gibi, yeni uzmanların yetiştirilmesi de söz konusu olacaktır.

Özellikle eğlence aracı olarak kullanılan videonun ülkemizde halk eğitimi, hizmet içi eğitim akademik eğitim ve meslekî ve teknik eğitimde de yaygın biçimde kullanılmasını, ilgili kuruluş ve kişilerin konuya önem vererek eğilmelerini, çaba sarfetmelerini beklemekteyiz.